

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli d. 6 Mars 1871, kl. 3 e. m.

Betänkande och förslag, angående 4:de artikeln i Banko-reglementet.

Vid den af Utskottet verkställda granskning utaf de i Banko-reglementets Fjerde artikel intagna bestämmelser rörande *bankens låne- och kreditivrörelse*, hafva berörda bestämmelser ansetts endast i vissa delar erfordra någon förändring, antingen i omedelbar följd af inträdda ändrade förhållanden eller för att stadgandena angående låne- och kreditivrörelsen må bringas i allt fullständigare öfverensstämmelse med industriens och omsättningens behof samt riksbankens ändamål att på lämpligaste sätt understödja dessa; och har Utskottet, efter hvad nedan inhemtas, härvid jemväl tagit i öfvervägande de vid riksdagen väckta motioner, som angå hithörande ämnen.

De stadganden, som erfordras i afseende på ännu kvarvarande filialbanker, innehållas uti 44 §; men bland dessa förekommer uti mom. 2 litt. f) ett, hvilket numera icke har någon tillämpning. Sedan nemligen på anförda ställe stadgats, att för de summor, som lyftas å från riksbanken till filialbank beviljad kreditiv, skall erläggas fyra procents ränta, dock så, att minsta ränteafkomst, som för kreditiv påföres, blifver två procent af kreditivets hela belopp, är ett undantag härutinnan gjordt för vissa filialbanker, hvilka, före ofvannämnda stadgandes tillkomst, erhållit försträckning på andra vilkor. Dessa filialbanker, hvilka i 1869 års reglemente voro uppräknade under litt. c) af den mot nuvarande 44:de svarande §, hafva emellertid upphört; hvadan den nyss antydda bestämmelsen i litt. f) numera icke vidare har någon tillämpning.

Vid sådant förhållande hemställer Utskottet:

I:o.

att, med uteslutande från § 44 mom. 2 litt. f) af den ofvan antydda delen, ifrågasvarande punkt må få följande lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 6 Saml. 1 Afd. 4 Häft.

(Nuvarande § 44 mom. 2 litt. f):

För de summor, som å kreditivet lyftas, erlägger filialbank till riksbanken fyra procents ränta, hvilken alltid beräknas å högsta fulla 100-tal R:dr, dock så att minsta ränteafkomst, som riksbanken för kreditiv påför, blifver 2 procent af kreditivets hela belopp, efter år räknadt; kommande dock för de i litt. c) här ofvan uppräknade filialbanker berörda räntesatser att utgöra respektive tre och en procent. Berörda filialbanker, hvilka innehafva en del af försträckningen i form af lån, erlægga för denna del af försträckningen tre procents ränta.

»För de summor, som å kreditivet lyftas, erlägger filialbank till riksbanken fyra procents ränta, hvilken alltid beräknas å högsta fulla hundratal riksdaler, dock så att minsta ränteafkomst, som riksbanken för kreditiv påför, blifver 2 procent af kreditivets hela belopp, efter år räknadt.»

Jemföres sättet för bankens verksamhet såsom låneanstalt nu och för någon längre tid tillbaka, så visar sig en mycket stor olikhet.

Anställes jämförelsen mellan t. ex. åren 1839 och 1869, så visar sig att,

År 1839: följande försträckningar voro utgifna på sådana vilkor, att återbetalningen skedde först under loppet af många år:

Förskott till staten för 1808 och 1809 årens krigskostnader	R:dr 5,940,000:
förskott till Riksgälds-kontoret för Göta kanal- och Malmö diskontverks utredning	» 22,500:
diverse förskott	» 71,500:
	<hr/>
	R:dr 6,034,000:

Lån på s. k. lånebanko-obligationer	R:dr 197,000:
d:o till åtskilliga städer och kyrkor	» 110,000:
d:o mot inteckning i fastigheter	» 7,755,000:
d:o till skiften och odlingar	» 56,000:
	<hr/>
	8,118,000:

Nedanstående kreditiv voro anvisade på banken från en riksdag till annan, och voro i följd häraf summorna i sjelfva verket undandragna bankens fria användning:

till Riksgälds-kontoret	R:dr 1,500,000:
» Manufakturdiskonten	» 1,500,000:
» Jernkontoret	» 900,000:
	<hr/>
	3,900,000:

För mindre lång tid fästadt, men dock anvisadt under sådana vilkor, att bankstyrelsen, vid behof af sedelstockens minskning i och

Transport 18,052,000:

	Transport 18,052,000:
för bibehållande af bankens förmåga att infria sina sedlar, hade endast föga makt öfver dessa medel, var anslaget till omsättningslån, eller den s. k. allmänna diskontfonden	R:dr 12,000,000:
Till den s. k. handels- och näringsdiskontfonden utgjorde hela för- laget endast	» 6,000,000:
	<u>Summa R:dr 36,052,000:</u>

År 1869 voro bankens fonder disponerade på efterföljande sätt:

Allmänna räntebärande obligationer, afsedda att vara vid behof användbara till kassans förstärkning	R:dr 10,465,000:
Häri ingår dock återstoden af bankens fordran för 1808 och 1809 årens krigskostnader med R:dr 1,980,000.	
Försträckningar lemnade på långa återbetalningstider och således först efter hand disponibla: lån på lånebanko- obligationer	R:dr 19,000:
fastighetslån	» 6,250,000:
försträckningar till filialbanker	» 4,243,000:
	<u>10,512,000:</u>

Dessa samtliga fonder äro emellertid numera under utredning, så att medlen efter hand blifva disponibla.

Kreditiv till Riksgälds-kontoret, Manufakturdiskonten och Jernkontoret	R:dr 4,000,000:
Omsättningslånefond	» 10,000,000:
Till handels- och näringsdiskontfonden	» 14,050,000:
	<u>Summa R:dr 49,027,000:</u>

Härförutan finnas numera till användning för sist omnämnda utlåning de medel, som ingå på deposition samt upp- och afskrifning.

Det visar sig häraf, huru tillförene riksbankens fonder voro till aldra största delen bundna för längre tider vid en sådan användning, att riksbanken endast i ringa mån var i stånd att biträda de näringsgrenar, som hafva till föremål bergshandtering och bergsprodukters förädling, fabriksindustri, skeppsfart, handel o. s. v. I detta förhållande har under sednare tider efter hand fortgått en betydande förändring, hvilken både för banken sjelf torde hafva varit alldeles nödvändig, och derjemte beredt de nyssnämnda näringarne ett tillfälle till understöd, som de förut saknade.

Med den ofantliga tillökning i omsättningen, såväl inom landet sjelft som med utlandet, hvilken egt rum under de sista årtiondena, skulle det säkerligen hafva varit för riksbanken omöjligt att uppfylla det svåra åliggande, som är pålagdt denna institution,

att bevara stadga i landets penningväsende, om dess tillgångar varit fästade på ett sådant sätt som tillförene, då bankstyrelsen saknade nästan alla kraftiga medel att utöfva inflytande på den stora sedelmassa, hvilken banken genom de anvisningar, som på honom gjordes, var nödsakad att utgifva.

Utän tvifvel har det varit af nödvändigheten påkalladt att riksbankens fonder gjorts mera rörliga än de tillförene voro; men användningen af dessa fonder i sådan utlåningsrörelse, som låter sig förenas med det nyssnämnda åliggandet för banken, synes för närvarande lida utaf inskränkningar, hvilka icke för detta åliggandes skull behöfvas. Förhållandet har nemligen under flera år varit att af de till lånerörelsen anvisade förlag större delar varit tidtals oanvända, än som kunnat behöfvas i kassa för att möta vid anfordran eller inom kort tid förfallande förbindelser, och att af bankens sedelutgifningsrätt en med hvarje år tilltagande del hållits obegagnad, utan att sådant torde kunna anses påkalladt af nödvändighet för bibehållande af bankens förmåga att fullgöra skyldigheten att inlösa sina sedlar.

Denna brist för riksbanken på tillfälle att göra sina fonder fruktbarande och att på allmänna rörelsen utöfva ett så stort inflytande, som riksbankens betydliga styrka eljest borde kunna, härleder sig utan tvifvel från flerehanda orsaker, bland hvilka Utskottet, då det nu har att behandla de ämnen, som angå låne- och kreditivrörelsen, vill fästa uppmärksamheten på några, som, efter Utskottets uppfattning, ligga uti vissa dels af reglementet dels af förvaltningssättet beroende inskränkningar, dem det vore till riksbankens fördel att få undanröjda.

Sålunda föreskrives, uti 4:de mom. af reglementets § 52, att ingen må i handels- och näringsdiskontfonden blifva häftande såsom låntagare och acceptant för större skuldbelopp, än högst 200,000 R:dr, deruti dock ej inbegripet hvad han kan vara skyldig i egenskap af trassent, endossent, hypoteksutgifvare eller löftesman, eller i och för kassakreditiv, eller mot pant af svenska statsobligationer eller vågförda effekter. Enligt § 62 få kassakreditiv icke meddelas någon enskild person till högre summa än 30,000 R:dr eller åt bolag mera än 100,000 R:dr. Samma § förbjuder uttryckligen beviljande af kreditiv åt enskild bank. I sistberörda afseende vill Utskottet icke föreslå någon förändring, men anhåller att få fästa uppmärksamheten på en rörelsegren, som hittills varit föga begagnad, nemligen rediskontering af andra bankers vexas och belåning af värdepapper, som af sådana banker kunna erbjudas; en rörelsegren, som borde kunna vara för riksbanken fördelaktig.

Det faller af sig sjelft att diskont- och lånekontorsstyrelserna hafva både rättighet och skyldighet att i alla frågor om försträckningar pröfva säkerheten samt söka förskaffa sig sådana upplysningar i öfrigt om försträckningssökanden, att bankens säkerhet må, så vidt möjligt, bevaras. Att deremot vilja tillgodose denna säkerhet genom fastställande af vissa belopp, utöfver hvilka ingen får häfta i skuld, är åter icke allenast ändamålslost, då en person eller ett bolag med vidsträckt rörelse och motsvarande förmögenhet kan vara vida säkrare äfven för ett betydligt skuldbelopp, än en annan gäl-

denär för ett många gånger mindre, utan äfven ändamålsvidrigt, då derigenom bankens tillfällen både att fruktbargöra sina medel och att understödja den större produktionen inskränkas.

En förändring af bankens förvaltningsätt i sådan syftning, som nu blifvit antydd, skulle, efter Utskottets förmenande, lända både riksbanken och allmänna rörelsen till fördel; och Utskottet har trott att härtill äfven skulle bidraga, om det förbehåll uteslötes, hvilket nu finnes uti mom. 1 af § 51, att nemligen fullmäktige, vid bestämmande af räntan, alltid måste iakttaga att densamma hålles lika vid samtliga diskont- och lånekontoren, så att fullmäktige jemväl i detta hänseende finge fria händer.

På grund af det nu anförda samt med hänvisande i afseende på mom. 3 och 4 af § 62 till de förslag, som nedan på sitt ställe afgifvas, hemställer Utskottet nu

2:o.

att, med uteslutande ur § 51 mom. 1 af den sista satsen, detta moment må erhålla följande lydelse:

(Nuvarande § 51 mom. 1):

Räntan vid diskontering och utlåning från handels- och näringsdiskontfonden bestämes af fullmäktige och skall rätta sig efter såväl penningställningen, som betalningstiden och de säkerheter, hvilka erbjudas; dock under vilkor att räntan hålles lika vid samtliga diskont- och lånekontoren.

»Räntan vid diskontering och utlåning från handels- och näringsdiskontfonden bestämes af fullmäktige och skall rätta sig efter såväl penningställningen, som betalningstiden och de säkerheter, hvilka erbjudas.»

3:o

att, med uteslutande från reglementets § 52 mom. 4 af förra delen, detta moment må få följande lydelse:

(Nuvarande § 52 mom. 4):

Ingen må i handels- och näringsdiskontfonden blifva häftande såsom låntagare och acceptant för större skuldbelopp, än högst tvåhundredratusen Riksdaler, deruti dock ej inbegripet hvad han kan vara skyldig i egenkap af trassent, endossent, hypoteksutgifvare eller löftesman eller i och för kassakreditiv, eller mot pant af svenska statsobligationer eller vågförda effekter.

»Till fonden för lån med omsättningsrätt får ej någon såsom låntagare häfta för högre belopp, än sextusen Riksdaler.»

Till fonden för lån med omsättningsrätt får ej någon såsom låntagare häfta för högre belopp, än sextusen Riksdaler.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 55, har Herr *O. Wijk* föreslagit, dels att den vid föregående riksdagar afsedda successiva indragningen af kreditiven till manufakturdiskonten och jernkontoret måtte än vidare fortgå och i sådant afseende för år 1872 kreditivet till manufakturdiskonten nedsättas från 1,500,000 till 1,250,000 R:dr samt kreditivet till jernkontoret minskas från 600,000 till 450,000 R:dr, dels ock att räntan för dessa kreditiv, hvilken hittills varit bestämd till 4 procent, måtte höjas till 5 procent; varande förslag till förändrad lydelse af § 51 mom. 3 rörande räntan, samt af §§ 60 och 61 rörande sjelfva kreditivbeloppen, i öfverensstämmelse härmed af motionären afgifna.

Vid de tre sist förflutna riksdagarna hafva skälen för de då af Riksdagen beslutade åtgärder i afseende på ifrågavarande kreditiv så utförligt framställts, att Utskottet nu torde kunna inskränka sig till ett tillkännagifvande att Utskottet anser den började indragningen böra äfven vid denna riksdag fortsättas.

Motionärens förslag om räntans höjande från 4 till 5 procent anser Utskottet sig deremot icke böra förorda, oaktadt, såsom motionären erinrat, vissa bland skälen till denna undantagsförmån numera bortfallit.

Vid sådant förhållande, hemställer Utskottet

4:o.

att Herr Wijks motion i hvad densamma angår ändring af § 53 mom. 3 icke må bifallas.

Beträffande det belopp, till hvilket kreditivet för manufakturdiskonten under år 1872 bör bestämmas, föreslår Utskottet, i öfverensstämmelse med Herr Wijks motion, detta till 1,250,000 R:dr.

Bland de för ifrågavarande kreditiv i § 60 fastställda särskilda vilkor är under 4:o medgifvet, att vid ett kreditivårs slut befintlig skuld får öfverföras till nytt kreditiv, om sådant är beviljadt.

Enahanda stadgande finnes uti mom. 8 af § 62 gifvet för alla i denna § omförmälda kreditiv, och i slutet af § 60 är förklaradt, att för kreditivet till manufakturdiskonten gälla, jemte föreskrifterna i sistnämnda §, i öfrigt jemväl de, som i § 62 äro för andra kreditiv gifna.

Ifrågavarande punkt 4:o i § 60 är således obehöflig och kan uteslutas.

Utskottet hemställer, på grund af det nu anförda,

5:o.

att motsvarigheten till nuvarande § 60 må erhålla följande lydelse:

(Nuvarande § 60):

Till manufakturernas och fabrikernas understöd eger Kongl. Kommers-kollegium att under år 1871 hos riksbanken begagna kassakreditiv å *en million femhundra tusende* Riksdaler, emot den ränta, som ofvan i § 51 är bestämd samt under följande vilkor i öfrigt:

1:o att riksbanken för kreditivet eger säkerhet i manufakturdiskontens alla fordringar samt egna behållna tillgångar;

2:o att i händelse fullmäktige, med afseende å riksbankens ställning, finna sig nödsakade att kreditivet eller någon del deraf uppsäga, Kongl. Kommers-kollegium då skall, efter nio månaders förlopp och sedan derom sex veckor förut blifvit tillsagdt, till riksbanken återbetala hvad som af det uttagna beloppet är uppsagdt;

3:o att särskild kreditivavgift icke erlägges; samt

4:o att om vid kreditivårets slut nytt kreditiv blifvit för det nästföljande året beviljadt, den å kreditivet vid förstnämnda års slut tilläfvcentyrs befintliga skuld må, i mån samma skuld icke öfverstiger det nya kreditivets belopp, på detta öfverföras utan särskild afgift.

I öfrigt gälla för detta kreditiv enahanda bestämmelser, som i nedanstående § 62 äro för andra kreditiv gifna.

»Till manufakturernas och fabrikernas understöd eger Kongl. Kommers-kollegium att under år 1872 hos riksbanken begagna kassakreditiv å *en million tvåhundra femtio-tusende* Riksdaler, emot den ränta, som ofvan i § (51) är bestämd samt under följande vilkor:

1:o att riksbanken för kreditivet eger säkerhet i manufakturdiskontens alla fordringar samt egna behållna tillgångar;

2:o att i händelse fullmäktige, med afseende å riksbankens ställning, finna sig nödsakade att kreditivet eller någon del deraf uppsäga, Kongl. Kommers-kollegium då skall, efter nio månaders förlopp och sedan derom sex veckor förut blifvit tillsagdt, till riksbanken återbetala hvad som af det uttagna beloppet är uppsagdt;

3:o att särskild kreditivavgift icke erlägges.

I öfrigt gälla för detta kreditiv enahanda bestämmelser, som i nedanstående § (62) äro för andra kreditiv gifna.»

Utskottet har redan tillkännagifvit sin åsigt att kreditivet till jernkontoret för år 1872 bör nedsättas till 450,000 R:dr. Förutom den ändring, som häraf föranledes i 61 §, hvilken handlar om detta kreditiv, har Utskottet emellertid funnit §:n erfordra jemkning äfven i annat afseende. Då nemligen förbindelser eller kontrakt rörande öfriga kreditiv, som, lika med det nu ifrågavarande, utgå från diskontkontoret, prövas af detta kontors styrelse, är det både inkonseqvent och onödigt att, såsom punkten 1:o i § 61 föreskrifver, förbindelsen för jernkontorets kreditiv skall prövas af fullmäktige. Vidare och då

jernkontoret, såsom egande en egen fond af högst betydligt belopp, utan allt tvifvel måste anses såsom fullt vederhäftigt för den från riksbanken beviljade kreditivsumman, men, efter hvad Utskottet inhemtat, bankofullmäktige funnit sig af § 61, jemförd med § 62, förbundne att för kreditivet fordra särskild säkerhet, har Utskottet ansett det böra uttryckas, att sådan säkerhet ej behöfver ställas.

För öfrigt eger samma förhållande rum hvad angår punkten 3:o af § 61, som redan är anfördt beträffande punkten 4:o i § 60, och bör fördenskull nämnda punkt utgå.

Utskottet hemställer sålunda:

6:o.

att 61 § af reglementet må erhålla följande lydelse:

(Nuvarande § 61):

För jernkontoret ega dess fullmäktige att under år 1871 hos riksbanken begagna ett kassakreditiv å *sexhundra tusende* Riksdaler, emot den ränta, som ofvan i § 51 är beständ, samt under vilkor i öfrigt:

1:o att jernkontorets fullmäktige å kontorets vägnar för kreditivet till riksbanken afgifva förbindelse, som af bankofullmäktige godkännes;

2:o att särskild kreditivavgift icke erlägges; samt

3:o att om vid kreditivårets slut nytt kreditiv blifvit för det nästföljande året beviljadt, den å kreditivet vid förstnämnda års slut tilläfventyrs befintliga skuld må, i mån samma skuld icke öfverstiger det nya kreditivets belopp, på detta öfverföras utan särskild afgift.

I öfrigt gälla för detta kreditiv enahanda bestämmelser, som i nedanstående § 62 äro för andra kreditiv gifna.

»För jernkontoret ega dess fullmäktige att under år 1872 hos riksbanken begagna ett kassakreditiv å *fyrhundrade femtiotusende* Riksdaler, emot den ränta, som ofvan i § (51) är bestämd, samt under vilkor:

1:o att jernkontorets fullmäktige å kontorets vägnar för kreditivet till riksbanken afgifva *behörig* förbindelse;

2:o att *särskild säkerhet icke behöfver för kreditivet ställas och att kreditivavgift icke erlägges.*

I öfrigt gälla för detta kreditiv enahanda bestämmelser, som i nedanstående § (62) äro för andra kreditiv gifna.»

Beträffande mom. 3 och 4 af § 62, åberopar Utskottet hvad ofvan är anfördt i fråga om borttagande af nuvarande inskränkingar för kreditiv åt enskilda till 30,000 och för kreditiv åt bolag till 100,000 R:dr. Dessutom anser Utskottet öfriga bestämmelser i mom. 3, att kreditiv ej får beviljas på lägre belopp än 500 R:dr och att kreditiv-

ditivbeloppet skall lämpas efter beskaffenheten och omfånget af den rörelse kreditiv-sökanden bedrifver, kunna helt och hållet utgå.

Utskottet hemställer fördenskull,

7:o.

att mom. 3 af § 62 må utur reglementet alldeles uteslutas;

(Nuvarande lydelse af § 62 mom. 3):

Kreditiv meddelas icke någon enskild person till högre summa än 30,000 R:dr, eller å lägre belopp än 500 R:dr; börande i öfrigt kreditivbeloppet lämpas efter beskaffenheten och omfånget af den rörelse kreditiv-sökanden bedrifver.

8:o.

att mom. 4 i § 62 må få följande lydelse:

(Nuvarande lydelse af § 62 mom. 4.):

Såsom kreditiv må beviljas åt Stockholms stads sparbank högst 50,000 Riksdaler, åt Göteborgs sparbank högst 20,000 Riksdaler, åt hvar och en af öfriga sparbanker samt åt folkbank, som till kreditivs erhållande sig anmäler, högst 10,000 Riksdaler och åt bolag högst 100,000 Riksdaler.

»Såsom kreditiv må beviljas åt Stockholms stads sparbank högst 50,000 R:dr, åt Göteborgs sparbank högst 20,000 R:dr, och åt hvar och en af öfriga sparbanker samt åt folkbank, som till kreditivs erhållande sig anmäler, högst 10,000 R:dr.»

I en inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 79, har Herr *H. Schmidt* föreslagit förändrade bestämmelser i afseende på utlåningen med omsättningsrätt, gående ut hufvudsakligen derpå, att nytt reversal icke skulle behöfva vid hvarje omsättning afgifvas, utan att skuldsedeln för ett erhållet omsättningslån inrättades så, att densamma kunde gälla för hela lånetiden; och har Herr Schmidt i sin motion afgifvit förslag till en §, som skulle sättas i stället för nuvarande § 63.

Utskottet anhåller att, i anledning af detta förslag, få erinra om de skäl, hvilka föranledde afstyrkande vid 1868 års riksdag af ett likartadt, då väckt förslag. Det anfördes då, att det för borgensmännen vore en stor skilnad att ikläda sig en betalningsförbindelse, på hvars utkräfvande de, under flera år ovilkorligen bundna, måste ständigt vara beredda, emot om denna förbindelse endast gäller för sex månader och de efter denna tid kunna, om de så vilja, derifrån befria sig; samt att riksbanken ingalunda vunne tillräcklig trygghet derigenom, att nytt vederhäftighetsbevis vid hvarje omsättning aflemnades, särdeles med afseende derpå, att bedrägerier med dylika bevis lätteligen kunde begås och vore svåra att upptäcka.

På hufvudsakligen enahanda skäl finner Utskottet sig nu böra:

9:o.

afstyrka bifall till Herr H. Schmidts förevarande motion.

Vid sist förflutna riksdag hemställde Banko-Utskottet om uteslutande ur reglementet af det stadgande, som finnes uti nuvarande § 63 mom. 6, så lydande:

»Uteblifver under en månad efter förfalldagen betalning eller omsättning af lån, låte styrelsen utan uppehåll beloppet utsöka; styrelsen obetaget att, när sådant för diskont- eller lånekontorets säkerhet nödigt pröfvas, genast efter förfalldagen göra kontorets rätt genom lagsökning gällande.»

Utskottet anförde härvid att detta stadgande, som måhända egentligen borde afse vederbörande styrelses tillförbindande att icke längre än högst en månad efter förfalldagen dröja med åtgärd för indrivande af obetalda lån, faktiskt blifvit tydt såsom ett medgifvande för låntagare att uppskjuta betalningen af sin skuld, en tydning, som vore så vedertagen och så allmänt begagnades, att brist på punktlighet och noggranhet i liqvider nästan blifvit en vana.

Utskottet åberopar enahanda skäl, då Utskottet nu förnyar hemställan

10:o.

att omförmälda mom. 6 af § 63 må ur reglementet uteslutas.

Stockholm den 6 Mars 1871.

På Banko-Utskottets vägnar:

J. v. Schwerin.

Utskottets Ordförande.

Reservationer:

vid punkten 5: af Herr *J. Sääf*.

vid punkten 10: af Herr *Ola Månsson*: »Då jag inom Utskottet icke delat majoritetens beslut att borttaga 6 mom. i 63 § af Banko-reglementet, så vill jag med stöd af förra årets behandling af frågan i Andra Kammaren deremot reservera mig.

Det har som hufvudsakligt skäl för borttagandet anförts, hurusom Banko-fullmäktiges tillämpning af meranämnda moment, att lemna låntagare en så kallad »respitmånad»,

vore egnad till och uppmuntran af oreda uti ingångna låneförbindelser, samt hurusom lika lätthet förefinnes, att omsättning fullgöra vid tilländalupna sjette som sjunde månaden; men man har härvid förbisett den beklagliga följd, som skulle uppstå för den delen af låntagare, som *redligt vilja*, men för en eller annan omständighet *icke förmå* på dagen fullgöra sina förbindelser; till exempel landtbrukare hafva omsättningslån, förfallna i slutet af Augusti, mén vid skördetiden ogynsam väderlek för grödans bergning inträder och detta en eller annan vecka fortfar, och just af denna gröda finnes måhända enda utvägen för låneomsättningen; eller, såsom denna vinter lemnat bevis på, att ymnigare snöfall förenadt med yrväder föranledt posternas oregelbundna framkomst och landsortspostens totala uteblifvande flera dagar, hvad blefve häraf följden? samt det dessutom, enligt nuvarande lydelsen, är styrelserna för diskont- eller lånekontoren obetaget att genast efter förfallodagen anställa lagsökning mot gäldenär, som icke fullgjort sin betalningsskyldighet; och då Banken icke haft eller kan få någon förlust af det mindre uppskof, som tillämpats och här är i fråga, kan jag icke finna nödvändigheten af ett stadgande, som endast tvingar styrelserna att ovilkorligen, genast efter det förfallodagen tilländagått, hemsöka gäldenären med lagsökning, och hemställer derföre,

att 6 mom. i 63 § Banko-reglementet må oförändradt bibehållas.»

af Herr *Gustaf Jonsson*.